

er is **EEN**
Beweging in de
open ruimte
(**en jij maakt er deel van uit!**)

Pitch 'Voedsel + Land + Schappen'
VWSG Voedseldag, 11 februari 2020

Bram Vandemoortel

Architecture Workroom, Voorland, 1010au & KULeuven onderzoeksgroep P.PUL
bvandemoortel@architectureworkroom.eu
www.openruimteplatform.org

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

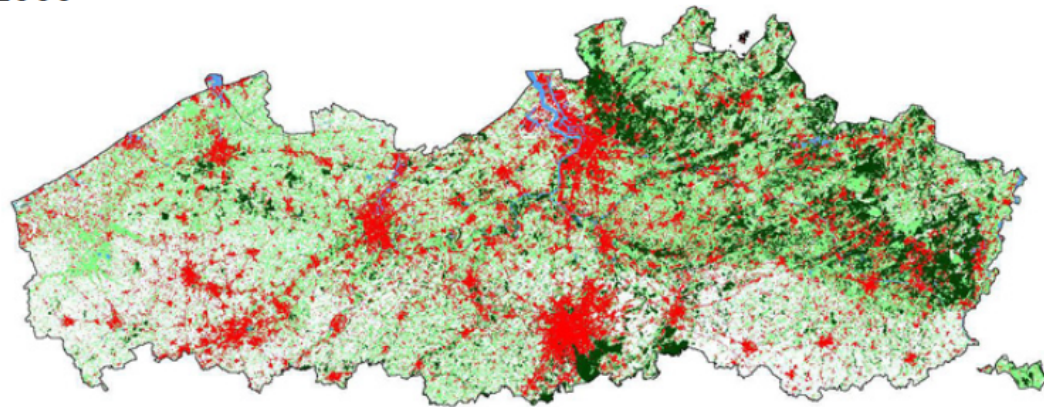
13

14

15

16

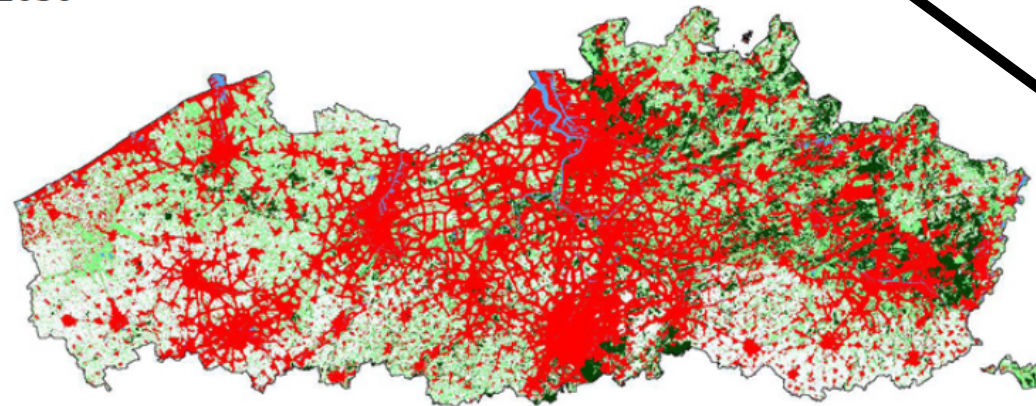
2000

Landgebruik in 2000: 9 à 10 % van Vlaanderen en Brussel verhard (PhD L.Poelmans, KU Leuven)

**inname van
open ruimte
per dag**

2050

Landgebruik in 2050 bij "business-as-usual" scenario: $\pm 20\%$ van Vlaanderen en Brussel verhard (PhD L.Poelmans, KU Leuven)

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

open ruimte beweging

vlaamse landmaatschappij
architecture workroom
bovenbouw architecten

departement omgeving
vereniging van vlaamse
provincies
vereniging van vlaamse steden
en gemeenten
koepel van de regionale
landschappen
vlaamse vereniging voor
ruimte en planning
kuleuven architectuur
onderzoeksgroep p.pul
voorland

3WatEr
Boeren en Buren
Bolhuis
Buitengoed Oostende
De Landgenoten
Dorpsdienst Nestor
Loket Onderhoud Buitengebied
Parkveldgroep
Pit / Z33
Pro Natura
Samenhuizen vzw
Stadsboerderij Kortrijk
Steunpunt Groene Zorg
Trage Wegen
Voedselteams
Volterra
Vrienden van de Zwalmse
Dorpen
Waterconservering Wuustwezel
Werkgroep Bos 't Ename
Werkgroep Stadslandbouw Gent
Wervel

1010au
agentschap ondernemen
agentschap zorg en gezondheid
agentschap voor natuur en bos
agentschap wegen en verkeer
agrobeheergroepen
architecture workroom
aquafin
arbeid & milieu vzw
bond beter leefmilieu
bosch-slabbers
bioforum
beveiling
boeren en buren
boerenbond
boerenbrusselpaysans
bolhuis
bos+
bovenbouw architecten
brussel leefmilieu
buitengoed oostende
cluster
de cirkel
de kijfelaar
de kittelaar
de landgenoten
de waterkant

departement landbouw en
visserij
departement omgeving
domus medica
dorpsdienst nestor
eco kwadraat
engie
erasmushogeschool brussel
fedagrim
gemeente olen
gemeente sint-gillis-waas
gemeente vorselaar
gemeente zemst
gezond leven
grondbank
hogeschool gent
inagro
instituut voor landbouw en
visserij onderzoek
instituut voor natuur en bos
onderzoek
infopunt publieke ruimte
innovatiesteunpunt
intercommunale leiedal
iwa
kempens open ruimte platform
kenniscentrum vlaamse steden
kuleuven
lama
landelijk vlaanderen
landelijke gilden
landelijke mobiliteit westhoek
lint
loket onderhoud buitengebied
maat-ontwerpers
markaante kempen

mina-raad
mobiliteit en openbare werken
moerbekepolder
natural grown
natuurpunt
onroerend erfgoed
openbare vlaamse
afvalstoffenmaatschappij
parkveldgroep
pit z33
pom antwerpen
pom vlaams-brabant
pro natura
provincie antwerpen
provincie limburg
provincie oost-vlaanderen
provincie vlaams-brabant
provincie west-vlaanderen
raad van belang
regionale landschappen koepel
rl brabantse kouters
rl dijleland
rl haspengouw voeren
rl houtland
rl kempen maasland
rl kleine en grote nete
rl lage kempen
rl meetjesland
rl noord-hageland
rl pajottenland zennevallei
rl rivierenland
rl schelde-durme
rl vlaamse ardennen
rl voorkempen
rl westhoek
rl zuid-hageland
re-st
rikolto/vredeseilanden
rivierpark maasvallei
samenhuizen
sertius
stad antwerpen
stad brugge
stad deinze
stad eeklo

stad genk
stad gent
stad geraardsbergen
stad kortrijk
stad lokeren
stad oostende
stadsboerderij kortrijk
stedenbeleid
steunpunt groene zorg
team vlaams bouwmeester
terre en vue
tomatomasters
trage wegen vzw
tuinen van stene
universiteit van antwerpen
universiteit van gent
universiteit van hasselt
université libre de bruxelles
urban crop solutions
urban smart farm
vlaamse adviesraad voor
innoveren en ondernemen
vcb
vectris
vereniging ecologische tuiniers
en burgers
vlaams instituut voor
technologisch onderzoek
vlaio
vlaams kenniscentrum water
vlario
vlaamse landmaatschappij
vlaamse milieumaatschappij
vlaamse maatschappij voor
sociale woningbouw
vlaamse vereniging voor
ruimte en planning
vlaamse waterweg
vereniging van vlaamse steden
en gemeenten
vereniging van vlaamse
provincies
voedselteams
volterra
voorland
vrienden van de zwalmse
dorpen
vrije universiteit brussel
waerbeke vzw
waterconservering woestwezel
werkgroep bos 't ename
werkgroep stadslandbouw gent
wervel
woonhaven antwerpen

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

2013

2014

2015

2016

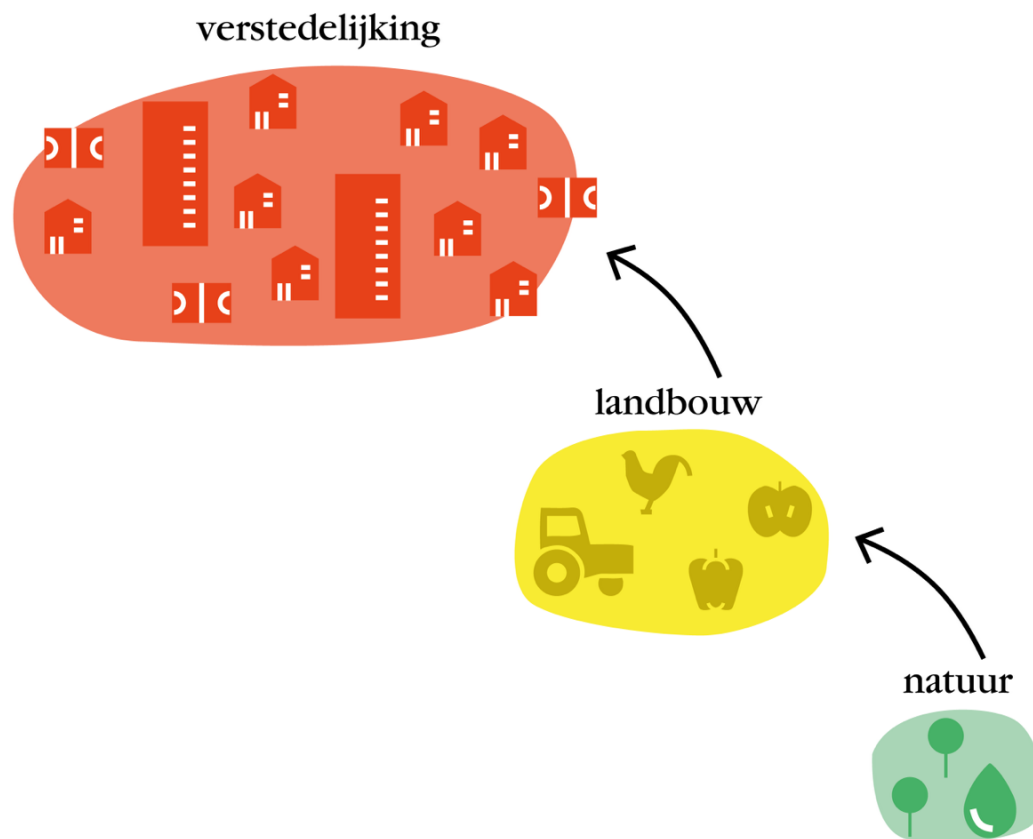
2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

2013

2014

2015

2016

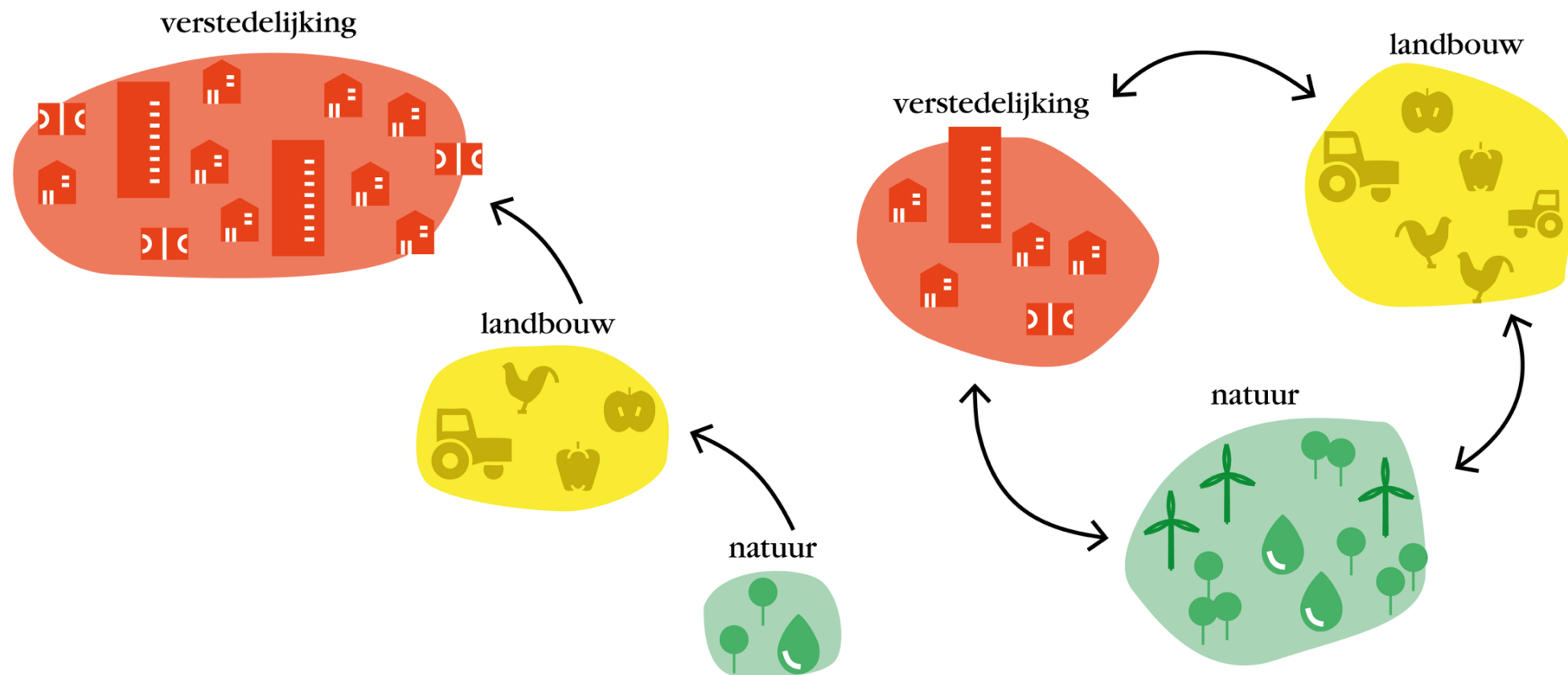
2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

“aanval is de beste verdediging”

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

“aanval is de beste verdediging”

Smarter Agro

Voedsellandschap

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

“aanval is de beste verdediging”

Smarter Agro

Voedsellandschap

water + land + schap

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Het
open
ruimte
offen-
sief

“aanval is de beste verdediging”

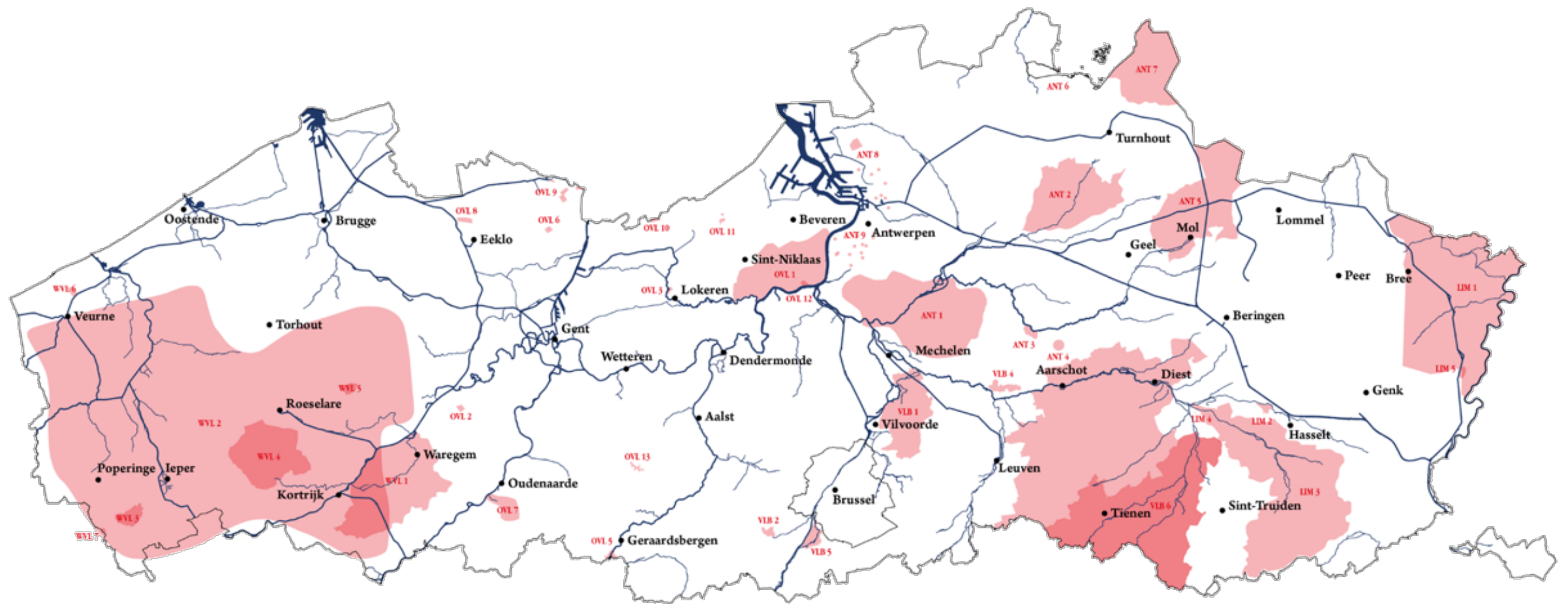
Smarter Agro

water + land + schap

Voedsellandschap

voedsel + land + schap

water + land + schap

Wie is wie?

- ▶ De lokale coalities vertegenwoordigen samen:
- ▶ 5 provincies, 26 provinciale diensten
- ▶ 41 gemeenten
- ▶ 15 afdelingen Boerenbond
- ▶ 8 afdelingen Natuurpunt
- ▶ 9 regionale Landschappen
- ▶ 4 proefcentra voor landbouw
- ▶ 3 waterbedrijven
- ▶ 7 landbouwers
- ▶ 4 bedrijven
- ▶ 1 watering en enkele burgerbewegingen
- ▶ = een behoorlijk aantal instanties die de handen in elkaar slaan.
- ▶ We hebben jullie allen nodig!

Vlaamse
overheid

WATER+LAND+SCHAP

water + land + schap

water + land + schap ?

1

**eerste reeks
demonstratiemaatregelen
in de pijplijn**

2

**opzet ondersteunend
programmabureau & consortium**

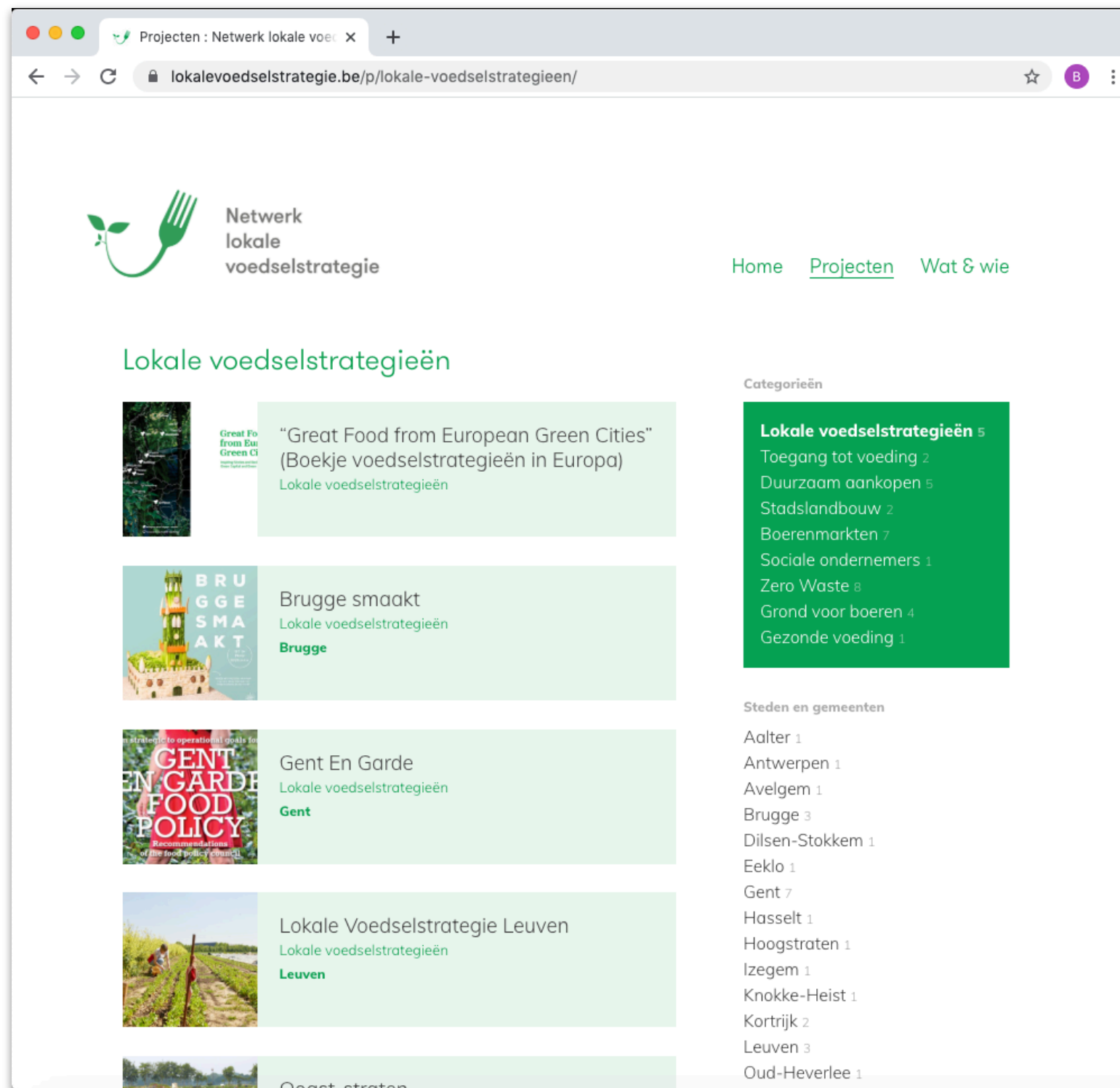
3

**doorwerking naar
Water + Land + Schap 2.0 ?**

voedsel + land + schap

(Open Ruimte Offensief, AWB & Bovenbouw Architecten i.o.v. VLM)

voedsel

(netwerk lokale voedselstrategie)

voedsel

(netwerk lokale voedselstrategie)

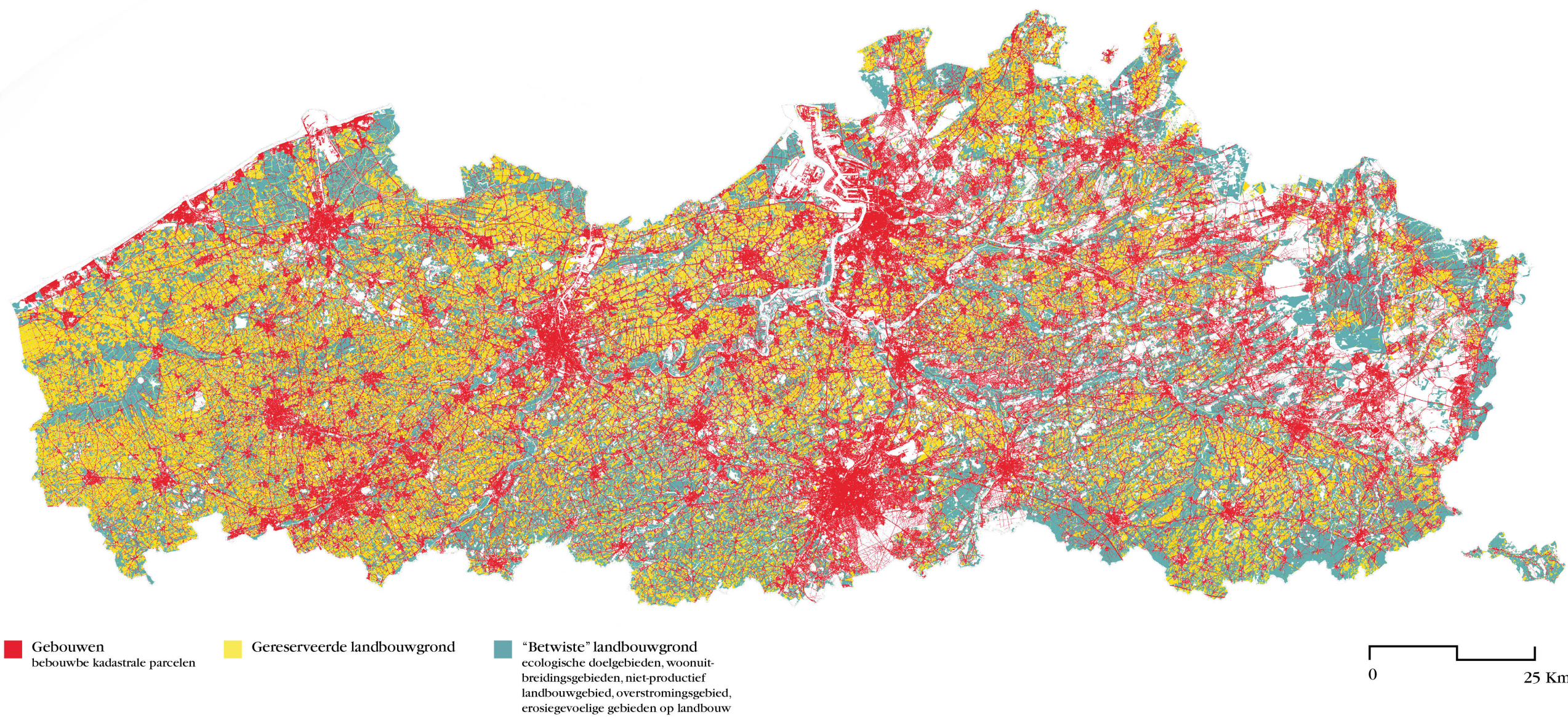

voedsel +

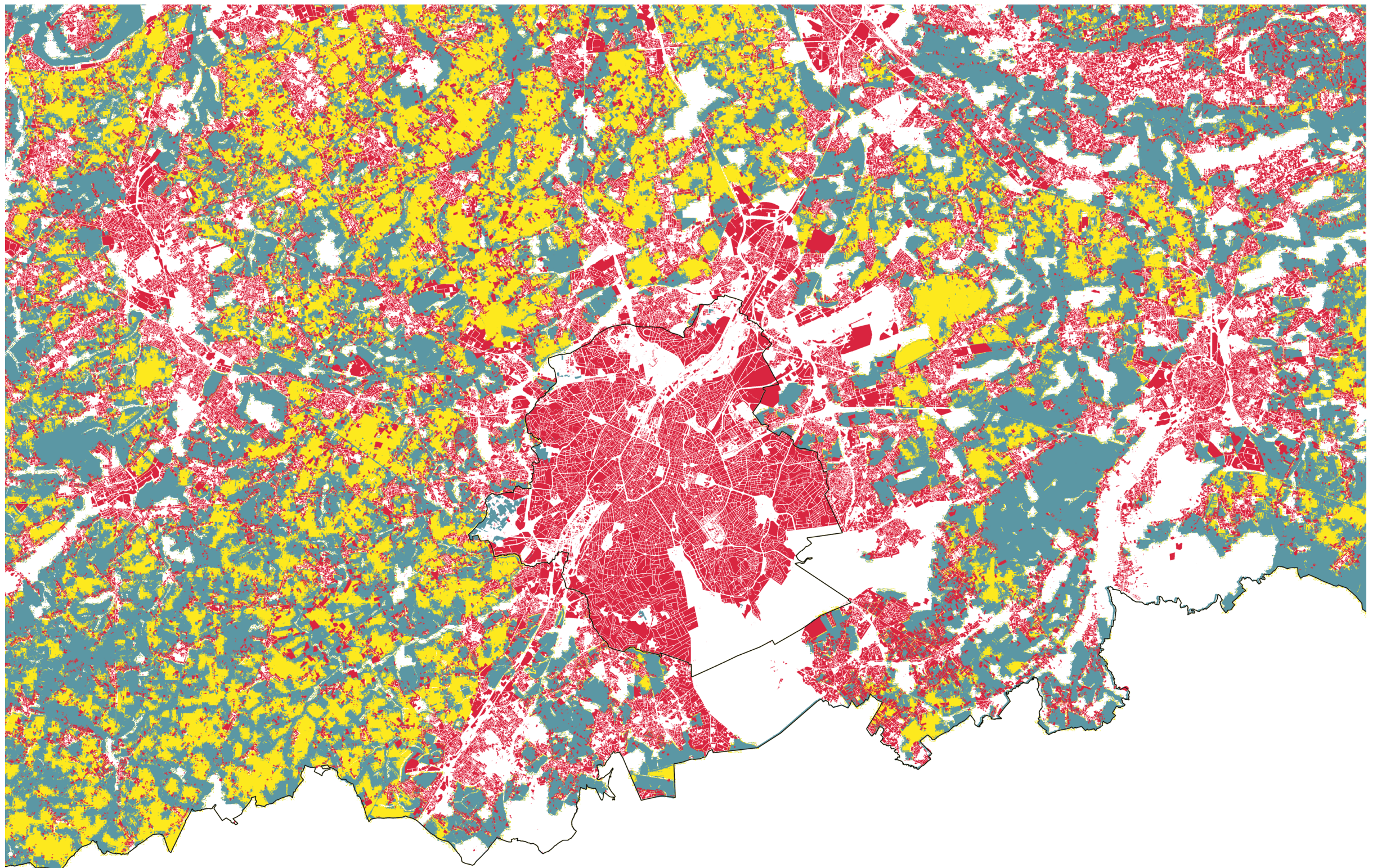
(Pilotprojecten Productief Landschap, ILVO & Team Vlaams Bouwmeester, AWB)

Boeren in een stedelijke hybride context

Verstedelijking - Hybride Context - Landbouw

voedsel + land

● **buildings / gebouwen**
built-up cadastral plots
bebouwde kadastrale percelen

● **protected agricultural land / beschermde landbouwgrond**
reconfirmed agricultural land
herbevestigd agrarisch gebied

● **contested agricultural land / betwiste landbouwgrond**
ecological target area, housing extension areas, non reconfirmed agricultural land, non productive agricultural land
ecologische doelgebied, woonuitbreidingsgebieden, niet-herbevestigd agrarisch gebied, niet-productief landbouwgebied

0 2 km

voedsel + land

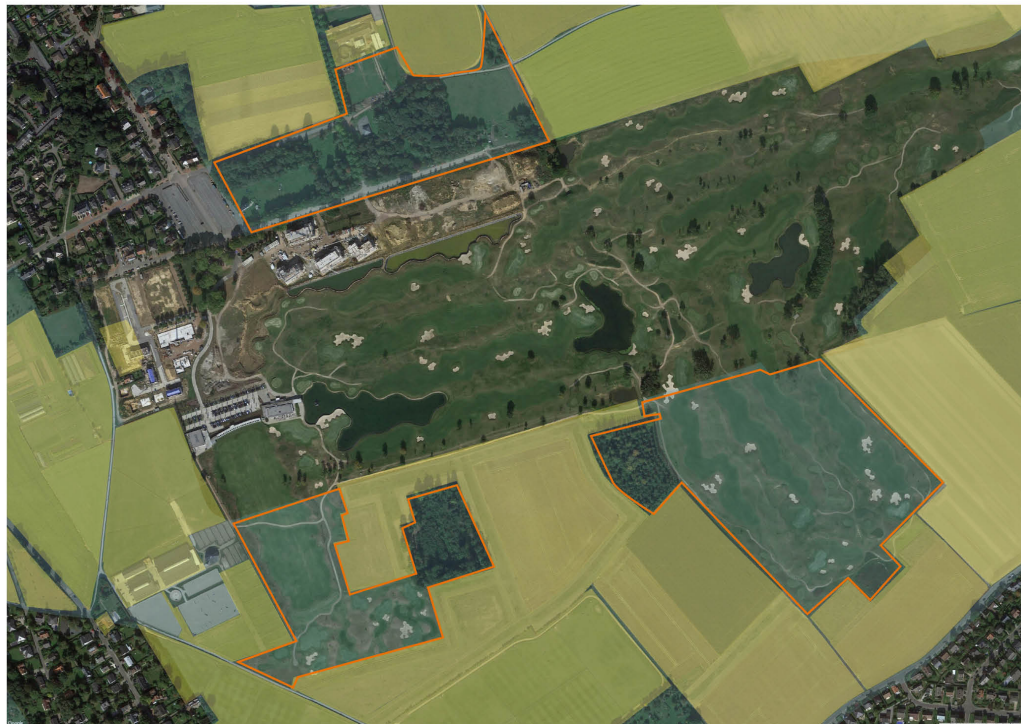
(urbanising in place, AWB)

Voetbalveld

Infrastructuur

Uitbreiding van een golfterrein

Paardenhouderij

voedsel + land

(urbanising in place, AWB)

voedsel + land

(Pilotprojecten Productief Landschap, ILVO & Team Vlaams Bouwmeester, AWB)

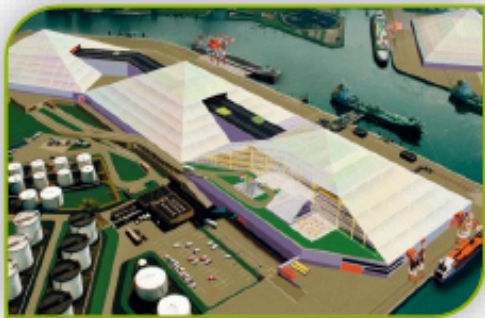

voedsel + land + schap

(Pilotprojecten Productief Landschap, ILVO & Team Vlaams Bouwmeester, AWB)

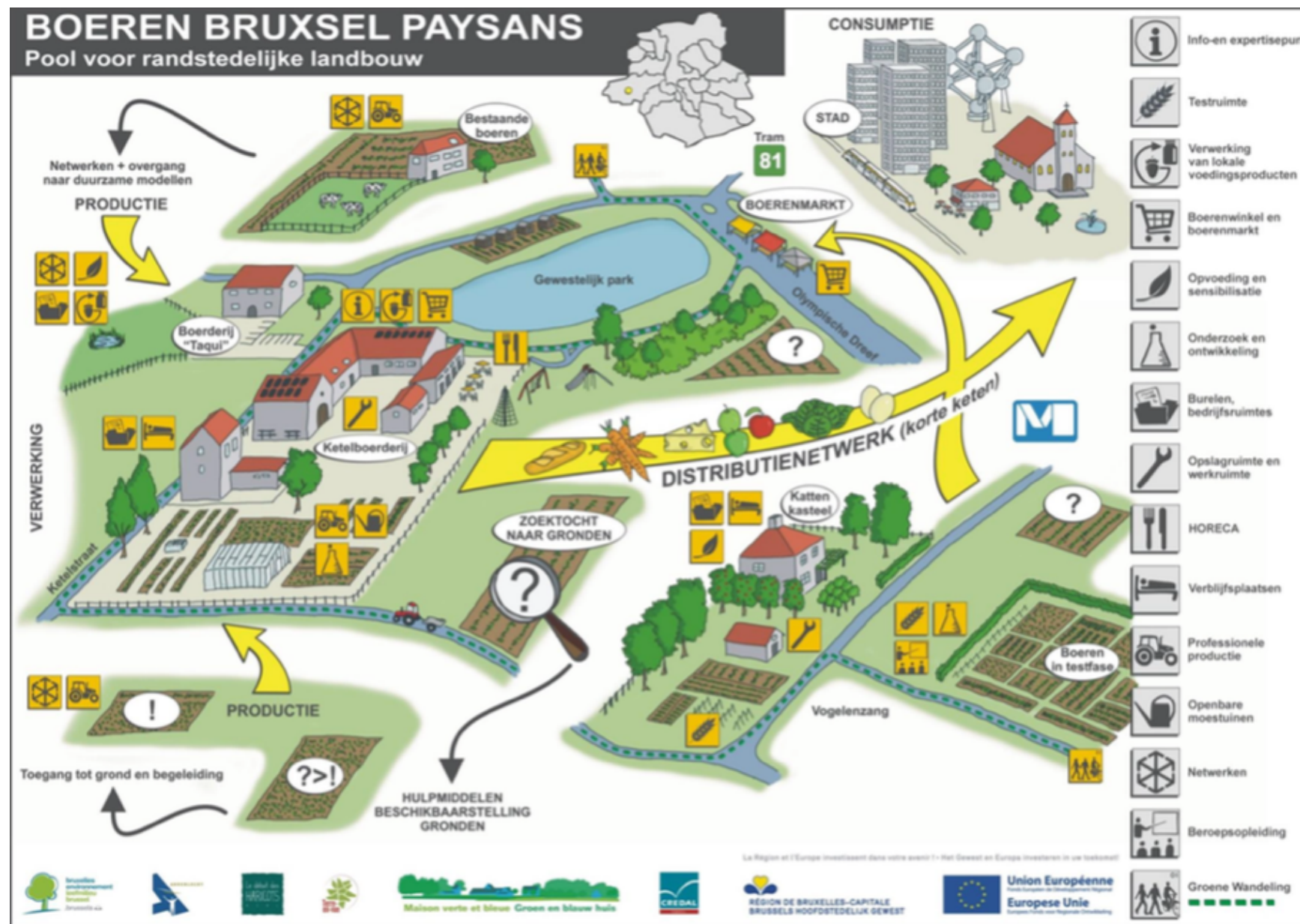
Een 'landbouwpark'?

diverse categorieën van interpretatie, grootte, type

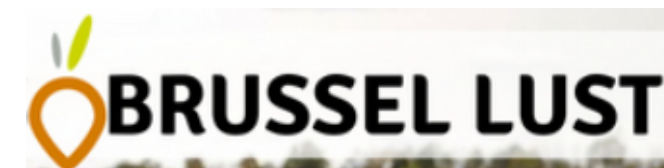
voedsel + land + schap

(studie stedelijke landbouwparken, ILVO & UGent i.o.v. Dept. OMG, 2019)

Testcase Voedsellandschap Pajottenland-Brussel

onderzoekt de koppeling tussen landbouw, logistiek en verwerking, en afzetmarkt. De focus ligt daarbij op toegang tot grond, maatschappelijke winsten en korte-keten landbouw, en winsten voor het landschap- en dorpenbeleid.

Good Food Strategie

5% lokale groenen en fruit tegen 2020

35% lokale groenten en fruit tegen 2035

voedsel + land + schap

(BoerenBruxselPaysans & Brussel Lust)

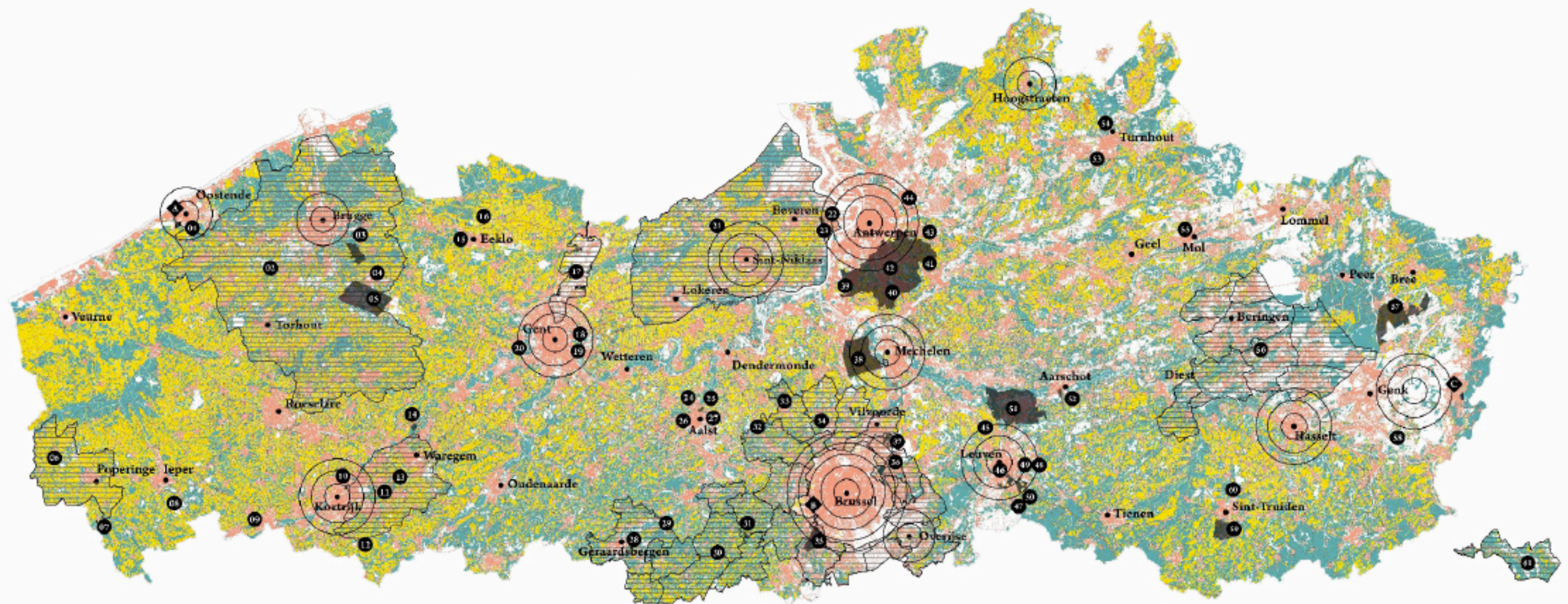
voedsel + land + schap

(verkenning voedsel + land + schappen, VLM, ILVO, Dept. L&V, Dept. OMG, TVB i.s.m. AWB, Voorland)

Doel van programma voedsel + land + schap

- Een **'New deal' tussen landbouw(er) en samenleving**, met ondersteuning in de transitie naar een meer duurzaam landbouwmodel.
- **Vrijwaren van landbouwgrond en open ruimte** in gebieden met een meervoudige ruimtevraag.
- **Gebiedsgerichte netwerksamenwerkingen** die draagvlak voor voedsellandschappen creëren.

voedsel + land + schap

◆ Reeds bestaande Voedsellandschappen / Landbouwparken

- A Tuinen van Siene, Oostende
- B BoerenBrusselPaysans, Anderlecht
- C Landgied, Muzermechelen

◎ Stedelijke voedselstrategieën

Brussel, Brugge, Gent, Hoogstraeten, Leuven;
Kortrijk (regionaal);
Antwerpen, Mechelen, Oostende, Hasselt,
Sint-Niklaas, Overijse, As-Laanen-Zutendaal
(in opbouw)

● Potentiegebieden en -locaties

- 1 CSA Biopluktuin
- 2 Brugse Ommeland
- 3 Beverhoutsveld
- 4 CSA Plukhof
- 5 Bultkampveld
- 6 Poperinge
- 7 Conroutboslandbouw Hetwelland
- 8 Boerenlandchap van
- 9 CSA Ten Hooge Elslande
- 10 Vlaspark Kuurne
- 11 CSA Bokdeslot
- 12 CSA Grenshoeve
- 13 Gaverbeek

- 14 Lasiemeersen, Zulte en Oeselgem
- 15 Sesam Eeklo
- 16 Huismanhoeve
- 17 Kanaalzone Gent
- 18 CSA Wijveld
- 19 CSA Oogstgoed
- 20 CSA Goedinge
- 21 Wuisland Antwerpen
- 22 Zwijndrecht
- 23 CSA Pluk&Sneptuin
- 24 Frans De Bruycker
- 25 Popperode Aalst
- 26 Boerderij De Loods

- 27 Land- en tuinbouwer Gilbert Vincx
- 28 Geef Kleur aan Geraardsbergen
- 29 CSA Erwtes & Knollen
- 30 Landbouwpark Pajottenland (LEADER+)
- 31 Granennetwerk Pajottenland
- 32 Vlaamse Rand / Groene Gordel
- 33 CSA Gezond Plukveld
- 34 CSA Diepen Boomgaard
- 35 Zuidelijke Zennevallei
- 36 Woluweveld
- 37 Machelen Noordrandhooft
- 38 Plateau van Hombeek
- 39 CSA Van Schelle

- 40 CSA Grondsmak
- 41 CSA Loof & Boen
- 42 Zuidrand Antwerpen
- 43 CSA Buitenhof
- 44 De Werve Hoef
- 45 CSA Walckere Akker
- 46 CSA BoerenCompagnie
- 47 CSA 't Plukgeduk
- 48 CSA De Witte Beek
- 49 Landbouwgebied Leuven-Haasrode
- 50 CSA 't Legumenhofke
- 51 Wijngaardberg
- 52 Orléan Site Aarschot

- 53 CSA De Troef
- 54 Stadsboerderij Turnhout
- 55 CSA Mosterdzaaije
- 56 Parken met Smaak
- 57 Oudshagen
- 58 CSA Het Vrije Veld
- 59 Betsteden
- 60 CSA Samenland
- 61 Voeren

0 25 Km

- Gebouwen
- 'Betwiste' landbouwgrond
- Overige landbouwgrond

voedsel + land + schap

(verkenning voedsel + land + schappen, AWB, Voorland i.s.m. VLM, ILVO, Dept. L&V, Dept. OMG, TVB)

voedsel + land + schap ?

1

verkenning
mogelijke ondersteuning

2

organisatie
programmeam

3

Voedsel + Land + Schappen Forum
Open Ruimte Platform XL
3 maart 2020

OPEN RUIMTE PLATFORM XL

10u00 – 10u10 introductie door Minister Demir

10u10 – 11u10

terug- en vooruitblik Open Ruimte Platform met Hans Leinfelder (KUL), Saartje Degelin (Boerenbond), Michiel Dehaene (UGent, Stedenbeleid), Kathy Belpaeme (Buitengoed Oostende), moderatie door Griet Celen (VLM)

11u10 – 11u30

Pauze

11u30 – 12u30

Sofagesprek stand van zaken Water+Land+Schap
Bernard De Potter (VMM), Annekatrien Boulanger (RLR) en
Hanne Van der Poel (POV),
moderatie door Joachim Declerck

13u30 – 16u00
FORUM
VOEDSEL-
LANDSCHAPPEN

13u30 – 14u00

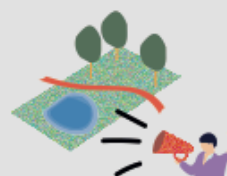
Programma's Bosuitbreiding
& OP(EN)RUIMEN

14u00 – 16u00
Inspiratiessie
GRONDZAKEN

14u00 – 16u00
Inspiratiessie
LUWTE-OASES

14u00 – 16u00
Kraamkamer
ENERGIE &
KLIMAAT

16.00 – 17u00

Afsluitende drink

www.openruimteplatform.org

Open Ruimte Platform XL

Open Ruimte Platform XL

The name and photo associated with your Google account will be recorded when you upload files and submit this form. Not **vandemoortelbram@gmail.com**? [Switch account](#)

* Required

FORUM VOEDSEL+LAND+SCHAP

Graag willen we polsen naar waar volgens jullie het programma VOEDSEL+LAND+SCHAP op moet inzetten! We willen u daarom vragen om u tijdens het Forum aan de hand van een concreet idee voor te stellen. Dat kan gaan om een bestaand lopend project, een probleem waar u mee geconfronteerd wordt, een project in de stellingen, een referentie, of een wild idee. We willen immers weten wat volgens u een voedsellandschap is en willen u concreet helpen de volgende stappen te zetten! We maken ook een grote kaart met alle voorstellen en printen uw voorstel af, zodat u het nodige materiaal bij de hand hebt.

Wat is uw voorstel of idee voor een VOEDSEL+LAND+SCHAP? (in drie tot vijf zinnen) *

Your answer

! This is a required question

Laad één afbeelding op die uw voorstel of idee illustreert. Indien u er niet in slaagt een bestand op te laden mag u het mailen naar

info@openruimteplatform.org

 Add file

www.openruimteplatform.org

Doel van programma voedsel + land + schap

- Een **'New deal' tussen landbouw(er) en samenleving**, met ondersteuning in de transitie naar een meer duurzaam landbouwmodel.
- **Vrijwaren van landbouwgrond en open ruimte** in gebieden met een meervoudige ruimtevraag.
- **Gebiedsgerichte netwerksamenwerkingen** die draagvlak voor voedsellandschappen creëren.

voedsel + land + schappen

er is **EEN**
Beweging in de
open ruimte
(en jij maakt er deel van uit!)

Pitch 'Voedsel + Land + Schappen'
VWSG Voedseldag, 11 februari 2020

Bram Vandemoortel

Architecture Workroom, Voorland, 1010au & KULeuven onderzoeksgroep P.PUL
bvandemoortel@architectureworkroom.eu
www.openruimteplatform.org